

NÉV:

Neptun kód:

Rendelkezésre álló idő: 50 perc. A nem kerek eredményeket 2 tizedesjegyre kerekítve adja meg. Az igaz hamis feladatoknál kizárólag az alábbi válaszlagra átvezetett eredményeket értékeljük:

Igaz-hamis (10 pont)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H	I	H	I	I	I	I	I	I	I

Feladatok (16)

1	2	3	4
PR=700 dN=150	10	2	0,56%

Igaz-hamis (Helyes válasz +1 pont, helytelen válasz 0 pont.)

- 1) A Chicago-terv szószólói szerint a pénz és hitelállomány szétválasztását elérhetjük, ha 100%-os kötelező tartalékrátát írunk elő a kereskedelmi bankok számára.
- 2) A megtakarítás és a beruházás is flow változó.
- 3) A GDP egy időszak alatt egy ország területén a rezidensek által megtermelt összes jószág értéke pénzben kifejezve.
- 4) A pénz pénzügyi eszköz.
- 5) A nagybankok hajlamosak kockázatosabb hitelezést is folytatni, mondván, túl nagyok ahhoz, hogy hagyják őket csődbe menni – pl.: Lehman Brothers. Ezt a magatartást erkölcsi kockázatnak nevezik (*moral hazard*).
- 6) A túltermelési válság néven elhíresült nagy gazdasági válságnak semmi köze a termelés volumenéhez.
- 7) A munkaerőpiacon a kereslet és kínálat törvénye nem feltétlen hozza a munkaerőpiacot egyensúlyba Keynes szerint.
- 8) Pénzgazdaságokban a beruházások határozzák meg a megtakarításokat és nem fordítva.
- 9) Egy (zárt) gazdaságban az összes beruházás mindig megegyezik az összes megtakarítással.
- 10) Az államkincstár nemzeti banktól felvett hitele csak formálisan hitel, mert végső soron az állam „jobb zsebe” tartozik a „bal zsebnek”.

Feladatok (minden feladat 4 pont)

- 1) Egy bankokra, vállalatokra és háztartásokra osztott gazdaságról az alábbiakat tudjuk (forintban). A bankok finanszírozási képessége 100, a vállalatok bruttó beruházása 450, 2200 bért fizettek a háztartásoknak. Mennyi a vállalatok bruttó profitja, ha a szokásos módon a bankok költségeitől eltekintünk, csak a vállalatok vesznek fel hitel, csak a háztartásoknak vannak részvényeik, a háztartások megtakarítása 50, a GDP pedig 3000 és a bankok nem fizetnek osztalékot?
- 2) Mekkora a tartalékok nagysága abban a kétszintű bankrendszerben, ahol 10Ft készpénz van, a készpénztartási hányad 5% és a bankok refinanszírozási hitelének és a nem banki szereplők hiteleinek aránya 1:10?
- 3) Tételezzük fel, hogy egy vállalatokra és háztartásokra bontott gazdaságot a keynes-i modell leír. Tudjuk, hogy mind a fogyasztási, mind a beruházási, mind a pénzkeresleti függvények lineárisak. A tekintett időszakban a fogyasztási határhajlandóság 80%, az autonóm kereslet bázisáron 2000Ft, a pénzkínálat folyóáron 16400Ft, a reálpénzkereslet $m_d = 1,5y - 1000r$, ahol y a reál GDP-t, r reál kamatlábat jelöl. A beruházási függvényben a reálkamat együtthatója -1000. A gazdaságot az $y = 100\sqrt{L}$ termelési függvény jellemzi. Mekkora az árszínvonal, ha a teljes munkakínálat 4000 és a munkanélküliség 10%?
- 4) Egy országban 2016 elején 25ezer Mrd Ft van a gazdaságban, az átlagos piaci kamatláb 6%, a csődös hitelek nagysága 5% (értsd: minden 20-adik forint követelést nem térítenek meg a bankoknak) és a bankok profitból történő kifizetései 20%-ra rúgnak. A bankok költségeitől eltekintünk. Mekkora kell legyen a hitelállomány minimális növekedési üteme ahhoz, hogy a gazdaság normálisan működjön?

1/

Vállalat		Háztartás		Bank		
CI		CI	400 DV			
GDP	3000	450 I	2200 W	0	100 kamat	
W	2200	2550 C	0 DB			
kamat	100					
A						
PROFIT	700			100		
DV	400		DB	0		
SAVING	300		50	100		
			Tőkeszámla		Tőkeszámla	
I	450	300				
A						
FK	-150				100	
			Pénzügyi szmla		Pénzügyi szmla	
dM	0	-150 FK	50	50	dN	100 FK
		150 dN				50 dM

2/

Központi bank			
Ref	20	10	KP
		10	R
Kereskedelmi Bank			
K	200	190	LB
R	10	20	Ref
Nem bank			
KP	10	200	T
LB	190		

$$\text{ref/hitel} = 0,1$$

$$M = KP + LB$$

$$KP/M = 0,05$$

3/

IS: $y = c'y + c_0 + i_0 - i'r$ $c' = 0,8$ $c_0 + i_0 = 2000$ $i' = 1000$

LM: $M/p = ky - lr$ $M = 16400$ $k = 1,5$ $l = 1000$

munkanélküliség: $0,1$ teljes munkakínálat 4000 foglalkoztatottság: 3600

$y = a\sqrt{L}$ $a = 100$ $y = 6000$ IS-ből $r = 0,8$

LM-ből: $p = 2$

4/

r nominális kamatláb, f nemfizetés, o profitból való kifizetés aránya, q hitelállomány növekedési üteme, dM pénzmennyiség változás az időszak alatt, dN hitelállomány változás, PR bank profitja, OB bank profitból való kifizetése nem bankoknak.

$$dM = dN - (PR - OB) = qN_{t-1} - (1-o)PR$$

$$\text{bank bevétele: } (1+r)N_{t-1} - f(1+r)N_{t-1}$$

$$\text{bank profitja: } (1+r)(1-f)N_{t-1} - N_{t-1}$$

$dM > 0$ ($=0$ a hitelek növekedése miatt hosszú távon lehetetlen, mert akkor $M/N \rightarrow 0$). Tehát:

$$qN_{t-1} - (1-o)[(1+r)(1-f)N_{t-1} - N_{t-1}] > 0, \text{ azaz:}$$

$$q > (1-o)[(1+r)(1-f) - 1] = 0,8(1,06 \cdot 0,95 - 1) = -0,0056 = 0,56\%$$